Татарстан республикасы Арча районы “Яңа Кенәр балалар иҗат йорты”
муниципаль бюджет өстәмә белем бирү учреждениесе

Программа үзгәртүләр һәм өстәмәләр белән
методик (педагогик) утырышта
кабул ителде:

Протокол № 1
«29» август 2025 ел.

Раслыйм:
МБУДО «Яңа Кенәр БИЙ» директоры
____________Г.М.Камалиева
Приказ № 59
«1» сентябрь 2025 ел

Өстәмә гомумбелем бирү гомуми үстерү программасы
(Сәнгать юнәлеше)
«Әкият»

Укучыларның яше: 7-10 яшь
гамәлгә ашыру вакыты: 2 ел

Автор-төзүче:
Ситдикова Ч.А.
Өстәмә белем бирү педагогы

Яңа Кенәр 2025

Белем бирү программасының информацион картасы

1	Белем бирү учреждениесе	МБУДО «Яңа Кенәр балалар иҗат йорты»
2	Программаның тулы исеме	Мәктәп театры
3	Программаның юнәлеше	Сәнгать юнәлеше
4	Автор-төзүче турында мәгълүмат	Автор-төзүче - I квалификацияле өстәмә белем бирү педагогы
5 5.1.	Программа турында мәгълүмат Үтәлү срогы	 2 ел
5.2.	Укучыларның яше	7 – 10 яшь
5.3.	Программага характеристика - программаның тибы - программаның төре -программаны проектлау принцибы - укытупроцессынкараптотуныһәмукупроцессыноештыруформасы	 Модифицированный Гомумүстерешле Модульле

5.4.	Программаның максаты	укучыларны татар театр сәнгатен аңларга һәм образларны иҗат итәргә өйрәтү .
6	Белем бирү эшчәнлегенең формасы һәм алымнары	практик дәрес, төркемнәрдә эшләү, аерым балалар белән эшләү, актёрлык осталыгы буенча тренинглар, уеннар, әңгәмә, уен-сәяхәт, экскурсия
7	Нәтиҗәлелекмониторингыформасы	Зачет, контроль дәрес, тамашачы алдында чыгыш ясау
8	Программаны тормышка ашыруның нәтиҗәлелеге	-укучы фикерләргә, үз фикерен дәлилләргә өйрәнә; -сөйләм телен камилләштерә ; -әхлак һәм зәвык тәрбиясе ала; -шәхес булып тәрбияләнә, үз урынын таба;
9	Раслауһәмсоңгытөзәтмәләркертү датасы	

Эчтәлек:

1. Титул бите...1 бит
2. Белем бирү программасының информацион картасы.........................2-3 бит
3. Эчтәлек ....4 бит
4. Аңлатма язуы..5-9 бит
5. Программаның укыту планы 1 нче уку елы..10-11 бит
6. Программаның эчтәлеге ....12-13 бит
7. Программаның укыту планы 2 нче уку елы..14-16 бит
8. Программаның эчтәлеге ....17 бит
9. Программаның фаразланган нәтиҗәләре..18 бит
10. Программаны гамәлгә ашыруның оештыру- педагогик шартлары ...19 бит
11. Контроль төрләре...19 бит
12. Программа үтәлешенең методик, материаль яктан тәэмин ителеше:..19 бит
13. Кулланылган әдәбият:..20 бит

Аңлатма язуы

Программаның юнәлеше- сәнгать юнәлеше.Ул балагабалага белем бирү шартлары гына түгел, ә аларны эшкәртергә һәм үзләренең карашын билгеләргә дә мөмкинлек бирә.Моның өчен иң әйбәт чара булып театральлештергән шөгыльләр тора.Чөнки уен- мәктәпкәчә яшьтәге балаларда иң әһәмиятлеләрдән санала.Ә театр иң демократик, яшь үзенччәлекләренә туры килерлек сәнгать төре. Ул педагогик һәм психологик актуаль проблемаларны хәл итәргә булыша. Алар әхлак тәрбиясе бирергә , коммуникатив шәхес формалаштырыга, күзаллау, фантазия, инициатива, фикер йөртүгә, туган телне яратырга ярдәм итә. Театральләштергән шөгыльләр аша балалар образлар, тавыш, буяу аркылы әйләнә-тирә беләнтанышалар.Театраль чара аша бала яңа хисләр, белемнәр, күнекмәләр, матур әдәбиятка кызыксыну, сүз байлыгы, сөйләм телен үстерү зәвык һәм әхлак тәрбиясе алалар. . Тормышның көзгесе булган әлеге сәнгать укучыларны яңа хисләр, белемнәр, күнекмәләр белән баетырга, матур әдәбиятка кызыксыну уятырга, сүз байлыгы, сөйләм телен үстерергә ярдәм итә.

Бирелгән гомумбелем программасы түбәндәге документлар нигезендә эшләнгән:

1. “Россия Федерациясендә белем бирү турында”гы федераль закон (“Федеральный закон от 29.12.2012 № 273 – ФЗ . 2023 елның 1 сентябреннән үз көченә кергән үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән)
2. Федераль законга укучыларны тәрбияләү мәсьәләләре буенча үзгәрешләр кертү хакында”гы федераль закон. (“Федеральный закон 0т 31 июля 2020 г. №304-ФЗ)
3. «Социаль өлкәдә дәүләт (муниципаль) хезмәтләре күрсәтүгә дәүләт (муниципаль) социаль заказы турында " 2020 елның 13 июлендәге 189-ФЗ номерлы Федераль закон (28.12.2022 елдан үз көченә кергән үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән)
4. Россия Федерациясе Мәгариф министрлыгының 3.09.2019 №467 боерыгы белән расланган Балаларга өстәмә белем бирүнең төбәк системаларын үстерүнең максатчан моделе
5. РФ Хөкүмәтенең 2022 елның 31 мартындагы 678-р номерлы боерыгы белән расланган 2030 елга кадәр балаларга өстәмә белем бирүне үстерү концепциясе
6. РФ Мәгариф министрлыгының «өстәмә гомуми белем бирү программалары буенча белем бирү эшчәнлеген оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртибен раслау турында " 2022 елның 27 июлендәге 629 номерлы боерыгы (2023 елның 1 мартыннан үз көченә керде һәм 2029 елның 28 февраленә кадәр гамәлдә)

7. Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешмаларның белем бирү программаларын гамәлгә ашырганда электрон укытуны, дистанцион белем бирү технологияләрен куллану кагыйдәләрен раслау турында»11.10.2023 №1678 карары
8. «Белем бирү программаларын челтәр рәвешендә гамәлгә ашырганда белем бирү эшчәнлеген оештыру һәм гамәлгә ашыру турында " Россия Федерациясе Мәгариф министрлыгының 2020 елның 5 августындагы 882/391 номерлы боерыгы (2022 елның 26 июленә үзгәрешләр кертеп)
9. .Россия Федерациясе Мәгариф министрлыгының 31.01.2022 №ДГ-245/06 хаты " электрон укытуны һәм дистанцион белем бирү технологияләрен кулланып өстәмә гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыру буенча Методик тәкъдимнәр»
10. РФ Мәгариф министрлыгының «дәрестән тыш эшчәнлек курсларын, тәрбия һәм социализация программаларын, дистанцион белем бирү технологияләрен кулланып, өстәмә гомуми үсеш программаларын гамәлгә ашыру турында»2020 елның 7 маендагы вб-976/04 номерлы хаты
11. Россия Мәгариф министрлыгының 29.09.2023 ел, №АБ-3935/06 хаты «балаларга өстәмә белем бирү сыйфатын арттыруга юнәлдерелгән балаларның өстәмә белем бирү системасында эчтәлеген, методларын һәм технологияләрен яңарту механизмнарын формалаштыру буенча методик киңәшләр, шул исәптән эмоциональ, физик, интеллектуаль, рухи белемгә бәйле функциональ грамоталылык һәм компетентлык формалаштыруны тәэмин итүче компонентларны кертү Россия Федерациясенең гомуми белем бирү сыйфаты буенча дөньяның алдынгы ун иле исәбенә керүе өчен, илнең фәнни-технологик һәм мәдәни үсешенең өстенлекле юнәлешләрен гамәлгә ашыру»
12. “Балаларга өстәмә белем бирү оешмаларының эчтәлегенә һәм эш режимын оештыруга санитар – эпидемиологик таләпләр” СанПин 2.4.3648-20 (“Санитарно – эпидеомиологические требования организациям воспитания и обучения,отдыха и оздоровления детей и молодёжи" утверждены постановлением Главного санитарного врача Российской Федерации от 28.09.2020г.№28)
13. Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгының «яңа редакциядә өстәмә гомуми белем бирү программаларын (шул исәптән җайлаштырылганнарын) проектлау һәм гамәлгә ашыру буенча Методик тәкъдимнәр җибәрү турында»07.03.2023 ел, №2749/23 хаты
14. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы «Яңа Кенәр балалар иҗаты йорты» уставы.

Материалның актуальлеге. Театр – сәнгатьнең бер төре. Ул үз эченә әдәбият, музыка, бию,сынлы сәнгатьне берләштерә. Бүгенге укучыларның сәнгать дөньясында театр арткы планда тора. Чөнки балалар күбрәк компьютер артында утырырга,сериаллар карарга,эстрада музыкалары тыңларга яраталар.

Бүгенге көндә үсеп килүче яшь буынны халкыбызның традицияләре үрнәгендә тәрбияләү- мөһим бурычларның берсе.Ә кече яшьтәге балаларга белем һәм тәрбия бирү иң авыр һәм четерекле эш .Балага милли гореф-гадәтләр, милли традицияләр никадәр иртәрәк бирелсә, ул шәхес буларак шулкадәр көчле, телен, илен, милләтен сөя белүче булып үсәчәк.Үз телен, милләтен, мәдәниятен белеп, аңа хөрмәт белән карый белүче генә башка милләт вәкилләрен, аларның гореф-гадәтләрен ихтирам итә белә. Туган телне, милли мәдәниятне өйрәнеп һәм янәшә яшәүче башка халыкларның да теленә, мәдәниятенә, милли традицияләренә тирән ихтирам белән карый белүче балалар безнең мәгариф һәм милли мәдәнитне үстерүнең нигез ташын тәшкил итәргә тиеш.

Үзара дус булып, оешканлык белән үтәлгән эш көне балаларга иҗади шатлык китерә. Мәктәп театры түгәрәге- иҗади сәләтне үстерү өчен отышлы эш төре. Түгәрәкне алып бару өчен вакыт, түземлелек һәм хыял да кирәк.

Программаның үзенчәлеге: балаларны тәрбияләүдә һәм аларның үсешләрендә театр чаралары аша эшлекле якын килү – бала спектакльдә рәссам, артист, режиссер ролендә була.

Видео һәм фото материаллар белән эшләү, балаларның театр эшчәнлеге өчен шәхси көндәлекләрен кулланувы яңалыклы үзенчәлек булып тора.

Түгәрәкнең максаты: Укучыларны татар театр сәнгатен аңларга һәм образларны иҗат итәргә өйрәтү; театр аша балаларга әхлак тәрбиясе бирү.

Бурычлар:

Белем бирү бурычлары **:**

-Театр сәнгатенең мәгънәсен аңлауларына ирешү;

-Образларны тормышчан иҗат итү серләренә төшендерү;

- әдәби сөйләм телен үстерү;

- хәтерне, күзаллауны яхшырту;

- чыгыш ясаганда үзеңне иркен тотарга өйрәтү;

Тәрбияви бурыч **:**

-Театрның үткән юлын, аның беренче яралгыларын аңлауларына ирешү;

-театраль сәнгатьнең төрләрен (жанрларын) аера алуларын өйрәтү;

-Классик әсәрләр сәхнәләштерү;

-Татар язучылары әсәрләренә өстенлек бирү;

- театр аша балаларда бер-берләренә, олыларга ярдәм итешү, инсафлылык тәрбияләү;

Үстерелешле бурыч :

-Аеруча балалар өчен язылган һәм классик әсәрләр сәхнәләштерү, иҗат итү.

-Төрлебәйге-ярышларда, ата-аналаралдындачыгышларясау.

-Сүзсәнгатеннәналганбелемнәрентирәнәйтү, гомумиләштерү.

- укучыларның артистлык сәләтен, иҗади талантларын үстерү.

Укучыларда театр сәнгатенә кызыксыну уяту максатыннан мин мәктәптә “ Мәктәп театры” түгәрәге оештырам. Мәктәп театры укучыларның сәләтләрен ачарга, уй- хыялларын үстерергә мөмкинлек бирә, матурлыкны күрә белергә өйрәтә,иҗади эшчәнлекне баета.

Курс башлангыч сыйныф 1-2 класс укучылары өчен төзелә. Тел байлыгын үстерү, дөрес итеп туган телебездә сөйләшергә өйрәнү өчен курсның әһәмияте мөһим.

Программа үтәлешенең срогы һәм этаплары:Программа 2 уку елына төзелде.Беренче уку елында атнага 4сәг, барлыгы-144 сәг, икенче уку елында атнага 6 сәг,барлыгы -216 сәгать.

Этаплары:

- спектакль сайлау, уку; персонажлар турында фикер алышу;
- сүзләрен ятлау, хәрәкәтләнергә өйрәнү, спектакльне ззерләү;
- спектакльне кую;

Нәтиҗәләр ясау сыйфатын тормышка ашыру формасы

- "Мәктәп театры" программасы укучыларның агымдагы һәм арадаш аттестациясен үз эченә ала. Укучыларның өлгереше төрле чыгышларда, контроль дәресләрдә, зачетларда, концертларда, конкурсларда карап тикшерелә.

Дәресләр режимы:“Әкият ” мәктәп театры түгәрәге дүшәмбе һәм чәршәмбе һәм җомга көннәрендә 12:00 – 13:40 сәгатьләрдә үткәрелә.

Программаның укыту планы.

1нче уку елы

№	Темалар	**Сәгатьләр саны**			**Занятие формасы**	**Аттестация формасы**
		барысы	**теория**	**практика**		
I	**Кереш өлеш.**	**4**	**4**			
1.1	Кереш. Оештыру. Түгәрәкнең максат, бурычлары. Хезмәткуркынычсызлыгыкагыйдәләре.	4	4		әңгәмә	
II	**Сәхнә серләре**	**18**	**4**	**14**		
2.1	Сәхнә теле	4	2	2	әңгәмә	
2.2	Сәхнә серләре	6	2	4	Әңгәмә, иҗади эш	
2.3	Татар халык иҗаты	8	2	6	Әңгәмә, иҗади эш	Кон.дәрес
III	**Закирова Кафия Валиевнаның “Үрдәк беренчелекне алган” әкият-пьесасы**	**34**	**2**	**32**		
3.1	Закирова Кафия Валиевнаның “Үрдәк беренчелекне алган әсәренең эчтәлеге белән танышу.	2	2		Әсәрне уку	
3.2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.Сәнгатьле итеп сөйләргә өйрәнү.	10		10	Практик эш	

3.3	Декорация ясау.	4		4	Практик эш	
3.4	Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау.	4		4	Иҗади эш	
3.5	Әсәрне сәхнәләштерү. Кимчелекләрне төзәтү	8		8	Иҗади эш	
3.6	Тамашачылар алдында чыгыш ясау.	6		6	чыгыш	Спектакль кую
IV	**Халык уеннары**	**8**		**8**		
4.1	Уеннар	8		8	Иҗади эш	Кон.дәрес
V	**Г.Гыйльманов “Шүрәлеләр ни атлы?”спектакле**	**60**	**2**	**58**		
5.1	Яңа әсәр сайлау.Әсәр белән танышу.“Шүрәлеләр ни атлы?” әсәре.	2	2			
5.2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.	12		12	Иҗади эш	
5.3	Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау	8		8	Иҗади эш	
5.4	Декорацияясау	8		8	Практик эш	
5.5	Әсәрне сәхнәләштерү. Кимчелекләрне төзәтү.	12		12	Иҗади эш	
5.6	Җырлар, биюләр өйрәнү	8		8	Иҗади эш	
5.7	Киемнәр әзерләү. Сәхнәдә чыгыш ясауга әзерлек.	6		6	Практик эш	
5.8	Тамашачылар алдында чыгыш ясау.	4		4	чыгыш	Спектакль кую
VI	**Бәйрәмнәр**	**4**	**2**	**2**		
6.1	Бәйрәмнәр	4	2	2	Иҗади эш	зачёт
VII	**Районыбыз талантлары белән танышу**	**14**	**4**	**10**		
7.1	Данлыклы шәхесләре белән танышу	10	2	8	Әңгәмә, иҗади эш	конкурс
7.2	Экскурсияләр	4		4	экскурсия	
VIII	**Йомгаклау.**	**2**	**2**			
8.1	Йомгаклау	2	2		Сорау-җавап	зачёт
	Барлыгы	**144**	**20**	**124**		

Программаның эчтәлеге:

Кереш дәрес. Оештыру.(4 сәг.) Мәктәп театры турында әңгәмә. .Куркынычсызлык кагыйдәләре белән танышу. Оештыру эшләре. Түгәрәк әгъзаларының бурычлары.

Сәхнә серләре. (18 сәг.) Сәхнә теленең тормыштагы гади телдән аермасы. Укучыларның сәнгатьле сөйләм күнекмәләрен үстерү. Хәрәкәтләр, мимика һәм гәүдә тотышы. Киенү-бизәнү осталыгы. Декорациянең роле. Сәхнә серләренә өйрәнү. Видеоязмалар карау.. Киенү-бизәнү осталыгы турында сөйләшү.Татар халык иҗаты белән танышу. Татар халык иҗатының үзенчәлекләрен билгеләү. Индивидуаль рәвештә җырлар, биюләр өйрәнү. Киемнәр әзерләү.

Закирова Кафия Валиевнаның "Үрдәк беренчелекне алган" әкият-пьесасы (34 сәг.). Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.Сәнгатьле итеп сөйләргә өйрәнү. Хәрәкәтләнү күнегүләренә, декорация ясарга өйрәтү. Сценарий өчен атрибутлар ,костюмнар ясау.

Г.Гыйльманов "Шүрәлеләр ни атлы?"спектакле (60 сәг.) Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.Сәнгатьле итеп сөйләргә өйрәнү. Хәрәкәтләнү күнегүләренә, декорация ясарга өйрәтү. Сценарий өчен атрибутлар ,костюмнар ясау.

Халык уеннары. (8 сәг.) Халык уеннарының төрләрен өйрәтү. берничә уенны уйнап карау. Халык уеннарына кызыксыну уяту.Татар халкының сәхнә уеннары, такмак, такмаза, тел шомарткычлар турында мәгълумат бирү. Сәхнә өчен куелган
уеннарны өйрәнү, сәхнәдә кую.Балаларны парлы, күмәк биюләргә өйрәтү (бию элементларын кабатлау, көйгә басу, киемнәр әзерләү).Бәйрәмнәрдә чыгыш ясау.

Бәйрәмнәр. (4 сәг.) Халык бәйрәмнәренең төрләрен өйрәтү. Аларның килеп чыгышын, кирәклеген аңлату.

Районыбыз талантлары. (14 сәг.) Районнан чыккан язучылар һәм сәнгать әһелләре белән таныштыруны дәвам итү. Районыбызның туган як музеена, Яңа Кенәр балалар иҗат йортына сәяхәт. Композиторларыбыз иҗаты белән танышуны дәвам итү.

Йомгаклау. (2 сәг.) Ел буе өйрәнгәннәргә нәтиҗә ясау.

<u>Программаның фаразланган нәтиҗәләре</u>

Уку елы ахырында укучылар белергә тиеш :

- Театр сәнгате, анын төп үзенчәлеге.
- Балаларның милли культура, театр, артистлар дөньясы турындагы мәгълүмат
- Үз туган ягыңның сәнгать кешеләре турында мәгълүмат алу
- Сәхнә тормышында үзеңне иркен тоту күнекмәләренә төшенү.
- Түгәрәк җитәкчесекүрсәтмәләренаңлый, үтибелү.
- Практика белән теорияне кушып, тулыландыра алу мөмкинлеге булу.
- Гаилә белән мәктәп арасында җылы мөнәсәбәт тудыру.

Укучыэшли, башкарабелергәтиеш :

- Театр сәнгатен башка сәнгать төрләреннән аера.
- Уз туган ягының сәнгать кешеләребеләнтаныш.
- Төрле образларга кереп сәнгатьле сөйли белә.
- Конфликтлы ситуацияләрне чишә белә..

Программаның укыту планы.

2нче уку елы

№	Темалар	Сәгатьләр саны			Занятие формасы	Аттестация формасы
		барысы	теория	практика		
I	**Кереш өлеш.**	**4**	**4**			
1.1	Кереш. Оештыру. Түгәрәкнең максат, бурычлары. Хезмәткуркынычсызлыгыкагыйдәләре.	4	4		әңгәмә	
II	**Без – яшь артистлар**	**28**	**10**	**18**		
2.1	Сәнгатьлесөйләмкүнекмәләренүстерү.	4	2	2	әңгәмә	
2.2	Сәхнәсерләренәөйрәнү. Видеоязмаларкарау.	4	2	2	Әңгәмә, иҗади эш	
2.3	Киенү-бизәнүосталыгы. Декорациянең роле.	4	2	2	Әңгәмә, иҗади эш	Кон.дәрес
2.4	Әкиятләрдәнөзекләрсәхнәләштерү. (Укучыларныңиҗадиэшләре.)	4		4	иҗади эш	
2.5	Татар халыкиҗаты. Җырлартыңлау.	4	2	2	Әңгәмә, иҗади эш	
2.6	Такмак, такмаза, тел шомарткычлар.	4	2	2	Әңгәмә, иҗади эш	
2.7	Шигырьукуөстендәэш	4		4	иҗади эш	Кон. дәрес
III	**А.Алишның “Дус булыйк без мәңгегә”әкияте.**	**38**	**2**	**36**		

3.1	А.Алишның “Дус булыйк без мәңгегә”әкияте белән танышу	2	2		Әсәрне уку	
3.2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.Сәнгатьле итеп сөйләргә өйрәнү.	10		10	Практик эш	
3.3	Декорация ясау.	4		4	Практик эш	
3.4	Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау.	6		6	Иҗади эш	
3.5	Әсәрне сәхнәләштерү. Кимчелекләрне төзәтү	10		10	Иҗади эш	
3.6	Тамашачылар алдында чыгыш ясау.	6		6	чыгыш	Спектакль кую
IV	**Халык уеннары**	**8**		**8**		
4.1	Уеннар	8		8	Иҗади эш	Кон.дәрес
V	**А.Алишның “Ил гизүчеләр һәм хәйлә сөючеләр” әкияте**	**60**	**2**	**58**		
5.1	Яңа әсәр сайлау.Әсәр белән танышу. А.Алишның “Ил гизүчеләр һәм хәйлә сөючеләр” әкияте	2	2			
5.2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.	12		12	Иҗади эш	
5.3	Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау	8		8	Иҗади эш	
5.4	Декорацияясау	8		8	Практик эш	
5.5	Әсәрне сәхнәләштерү. Кимчелекләрне төзәтү.	12		12	Иҗади эш	
5.6	Җырлар, биюләр өйрәнү	8		8	Иҗади эш	
5.7	Киемнәр әзерләү. Сәхнәдә чыгыш ясауга әзерлек.	6		6	Практик эш	
5.8	Тамашачылар алдында чыгыш ясау.	4		4	чыгыш	Спектакль кую
VI	**«Г. Тукай – безнең яратканшагыйребез»**	**36**	**6**	**30**		
6.1	«Г. Тукай – безнеңяратканшагыйребез»әдәби-музыкаль кичәсе белән таныштыру.	2	2		әңгәмә	
6.2	Сценарий белән таныштыру.Рольләрне бүлү.	2	2		әңгәмә	

6.3	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.Сәнгатьле итеп сөйләргә өйрәнү.	10	2	8	Иҗади эш	
6.4	Бәйрәм өчен атрибутлар ,костюмнар әзерләү	4		4	Практик эш	
6.5	Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау	8		8	Иҗади эш	
6.6	Әсәр өчен яңа җыр өйрәнү	2		2	Практик эш	
6.7	Әсәрне сәхнәләштерү. Кимчелекләрне төзәтү	6		6	Практик эш	
6.8	Тамашачылар алдында чыгыш ясау	2		2	Чыгыш ясау	Спектакль кую
VII	**Ш.Фәрхетдинов “Шифалы су”спектакле**	**22**	**2**	**20**		
7.1	Ш.Фәрхетдинов “Шифалы су”спектакле белән танышу.	2	2		әңгәмә	
7.2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.Сәнгатьле итеп сөйләргә өйрәнү.	6		6	практик эш	
7.3	Декорация ясау.	2		2	иҗади эш	
7.4	Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау.	8		8	иҗади эш	
7.5	Әсәрне сәхнәләштерү. Кимчелекләрне төзәтү.	2		2	практик эш	
7.6	Тамашачылар алдында чыгыш ясау	2		2	чыгыш ясау	Спектакль кую
VIII	**Бәйрәмнәр**	**4**	**2**	**2**		
8.1	Бәйрәмнәр	4	2	2	Иҗади эш	зачёт
IX	**Районыбыз талантлары белән танышу**	**14**	**2**	**12**		
9.1	Данлыклы шәхесләре белән танышу	10	2	8	Әңгәмә, иҗади эш	конкурс
9.2	Экскурсияләр	4		4	экскурсия	
X	**Йомгаклау.**	**2**	**2**			
10.1	Йомгаклау	2	2		Сорау-җавап	зачёт
	Барлыгы	**216**	**32**	**184**		

Программаның эчтәлеге:

Кереш дәрес. Оештыру.(4 сәг.) Мәктәп театры турында әңгәмә. .Куркынычсызлык кагыйдәләре белән танышу.

Оештыру эшләре. Түгәрәк әгъзаларының бурычлары.

Без – яшь артистлар. (28 сәг.) Укучыларның сәнгатьле сөйләм күнекмәләрен үстерү. Сәхнә серләренә өйрәнү.

Киенү-бизәнү осталыгы турында сөйләшү, видеодан чыгышлар карау.
Татар халыкиҗатыбеләнтанышу. Татар халыкиҗатыныңүзенчәлекләренбилгеләү.
Индивидуальрәвештәҗырлар, шигырьләрөйрәнү. Киемнәрәзерләү.
Татар халкыныңсәхнәуеннары, такмак, такмаза, тел шомарткычлартурындамәгълумат
бирү. Сәхнәөченкуелгануеннарныөйрәнү

Спектакльләр өйрәнү.(156 сәг.) А.Алишның "Дус булыйк без мәңгегә"әкияте**.**(38 сәг.);

А.Алишның "Ил гизүчеләр һәм хәйлә сөючеләр" әкияте (60 сәг.);

«Г. Тукай – безнең яратканшагыйребез» әдәби-музыкаль кичә. (36 сәг.),

Ш.Фәрхетдинов "Шифалы су"спектакле спектакле. (22 сәг.)

Халык уеннары. (8 сәг.) Халык уеннарының төрләрен өйрәтү. берничә уенны уйнап карау. Халык уеннарына кызыксыну уяту.Татар халкының сәхнә уеннары, такмак, такмаза, тел шомарткычлар турында мәгълумат бирү. Сәхнә өчен куелган уеннарны өйрәнү, сәхнәдә кую.Балаларны парлы, күмәк биюләргә өйрәтү (бию элементларын кабатлау, көйгә басу, киемнәр әзерләү).Бәйрәмнәрдә чыгыш ясау.

Бәйрәмнәр. (4 сәг.) Халык бәйрәмнәренең төрләрен өйрәтү. Аларның килеп чыгышын, кирәклеген аңлату.

Районыбыз талантлары. (14 сәг.) Районнан чыккан язучылар һәм сәнгать әһелләре белән таныштыруны дәвам итү. Районыбызның туган як музеена, Яңа Кенәр балалар иҗат йортына сәяхәт. Композиторларыбыз иҗаты белән танышуны дәвам итү.

Йомгаклау. (2 сәг.) Ел буе өйрәнгәннәргә нәтиҗә ясау.

<u>Программаның фаразланган нәтиҗәләре</u>

Уку елы ахырында укучылар белергә тиеш :

- Театр сәнгате, анын төп үзенчәлеге.
- Татар театр сәнгате, анынтәүгеадымнары, формалашучоры, үткән юлы.
- Милли театрыбыз, анынберенчекарлыгачлары (язучы-драматурглары, артист-актерлары, режиссерлары).
- Драма жанрлары.
- Классик драма әсәрләре, классик драматургларижаты.
- Актерлыкбурычы, образгакерүһәмтоемлапсөйләү.
- Режиссер күрсәтмәләренаңлый, үтибелү.
- Мәдәниятнеаңлыйбелүче, иҗадиталантлы, әхлаксыйфатларынаиякешебулу.

Укучыэшли, башкарабелергәтиеш :

- Театр сәнгатен башка сәнгатьтөрләреннән аера.
- Татар театры тарихы, үткән юлы беләнтаныш.
- Сәнгатьлесөйли, образгакерә.
- Актерлыкталантынаия.
- Иҗадиһәммөстәкыйль, үзкиңәшләренбашкаларга да бирә ала.

- Драма төрләренаера, классик әсәрләрнеаңлый.
- Сәхнәтормышыбеләнтаныш, башка милләттеатрларыбеләндәкызыксына.

Нәтиҗәләр ясау сыйфатын тормышка ашыру формасы

"Мәктәп театры" программасы укучыларның агымдагы һәм арадаш аттестациясен үз эченә ала. Укучыларның өлгереше төрле чыгышларда, контроль дәресләрдә, зачетларда, концертларда, конкурсларда карап тикшерелә.

Дәреснең формасы һәм режимы:
практик дәрес, төркемнәрдә эшләү, актёрлык осталыгы буенча тренинглар, уеннар, әңгәмә, уен-сәяхәт, экскурсия

Контроль төрләре:

- агымдагы – балаларны һәр дәрестә күзәтеп тору
- арадаш – бәйрәмнәр, ярышлар, зачётлар, конкурслар

йомгаклау – концерт, спектакль кую, ачык дәресләр

-

Прграмма үтәлешенең методик,дидактик һәм материаль яктан тәэмин ителеше:
Тугәрэк үткәрү өчен кабинет : Актлар залы

Методик алымнар – бәхәсләшү,мөстәкыйль эшләү, күзәтүчәнлек, эзләнүчәнлек, иҗади эшләү,уен формасын куллану; Материаль ягы - фортепьяно, синтезатор, магнитофон, ноутбук;

Педагогка файдалану өчен әдәбият исемлеге:

1.Г.Ш. Вильданова “Мәктәп яшендәге балалар өчен өстәмә белем бирү кысаларында театр түгәрәген оештыру” методик ярдәмлек.
2. Г.Ш. Вильданова “Театр түгәрәгендә сәламәтлекне саклау технологияләре” методик ярдәмлек.
3. Газизов Р.Татар халык әкиятләре. “Раннур” нәшрияты,1999. – 382 б.
4. К.В.Закирова.Мин бәйрәмнәр яратам.//Сценарийлар, музыкаль уеннар.җырлар. – Казан: Татар.кит.нәшр.,2009. – 232 б.
5. К.В.Закирова “Иң матур сүз”.”Мәгариф” нәшрияты. 2000 ел.
6. Р.Корбан “Куркуын җиңгән куян” Казан. Татарстан китап нәшрияты. 2000 ел.
7. Г.Нуриев “Сәнгатьле уку”
8. Р.Сәлах. “Мәктәп сәхнәсе өчен пьесалар” Казан. Татарстан китап нәшрияты
9.Шарафеева Г.Ә. «Театр эшчәнлеге буенча кулланма” методикярдәмлек
10. “Онытылмас мәктәп еллары” Казан. Татарстан китап нәшрияты. 2005 ел.
11.”Күңел ачыйк бергәләп” “Мәгариф” нәшрияты. 2003.

Укучылар һәм әти-әниләр өчен әдәбият исемлеге:

1.Фәхретдинов Ш.Т. Әкият турында әкият//Әкият-пьесалар.-Казан: Тат.кит.нәшр.,2005. – 239 б.

2. Балалар фольклоры һәм җырлы-сүзле йөз төрле уен. (Җыеп төзүче һәм аңлатма мәкаләләр бирүче Н.Исәнбәт). – Казан: Тат. кит. нәшр., 1984.

приложение

Татарстан республикасы Арча районы “Яңа Кенәр балалар иҗат йорты” муниципаль бюджет өстәмә белем бирү учреждениесе

Кабул ителде:
методик (педагогик) утырышта
директоры
«____»______________ 20____ ел.
Протокол № ________________

Раслыйм:
МБУДО «Яңа Кенәр БИЙ»
________________Г.М.Камалиева

Приказ №______

«____»__________ 20____ ел.

Мәктәп театры “Әкият”

Календарь укытуграфигы
(2 нчеукуелы)

Автор-төзүче: Ситдикова Ч.А.

өстәмә белем бирү педагогы

Яңа Кенәр,2025

№	Ай	Число	Үткәрү вакыты	Занятие формасы	Сәг саны	Занятие темасы	Үткәрү урыны	Контрольформасы
I					**4**	**Кереш өлеш**		
1				Әңгәмә	2	Кереш . Мәктәп театры турында әңгәмә. .Куркынычсызлык кагыйдәләре белән танышу.	Шушмабаш мәктәбе	
2				Әңгәмә	2	Оештыру эшләре. Түгәрәкәгъзаларының бурычлары.		
II					**28**	**Без – яшь артистлар.**		
3				Практик эш	2	Сәнгатьлесөйләмкүнекмәләренүстерү.		
4				Практик эш	2	Сәнгатьлесөйләмкүнекмәләренүстерү.		
5				Практик эш	2	Сәхнә серләренә өйрәнү. Видеоязмалар карау.		
6				Практик эш	2	Сәхнә серләренә өйрәнү. Видеоязмалар карау.		
7				Практик эш	2	Киенү-бизәнүосталыгы. Декорациянең роле.		
8				Практик эш	2	Киенү-бизәнүосталыгы. Декорациянең роле.		
9				Практик эш	2	Әкиятләрдән өзекләр сәхнәләштерү. (Укучыларның иҗади эшләре.)		
10				Практик эш	2	Әкиятләрдән өзекләр сәхнәләштерү. (Укучыларның иҗади эшләре.)		
11				Практик эш	2	Татар халыкиҗаты. Җырлартыңлау.		
12				Практик эш	2	Татар халыкиҗаты. Җырлартыңлау.		
13				Практик эш	2	Такмак, такмаза, тел шомарткычлар.		
14				Практик эш	2	Такмак, такмаза, тел шомарткычлар.		

15				Практик эш	2	Шигырьукуөстендәэш		
16				Иҗади эш	2	.Шигырьукуөстендәэш		кон.дәрес
III					**38**	**А.Алишның “Дус булыйк без мәңгегә”**		
17				Рольле уен	2	А.Алишның “Дус булыйк без мәңгегә”әкиятенең эчтәлеге белән танышу. Рольләргә бүлеп уку.		
18				Практик эш	2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.Сәнгатьле итеп сөйләргә өйрәнү.		
19				Практик эш	2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.Сәнгатьле итеп сөйләргә өйрәнү.		
20				Практик эш	2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.Сәнгатьле итеп сөйләргә өйрәнү.		
21				Практик эш	2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.Сәнгатьле итеп сөйләргә өйрәнү.		
22				Практик эш	2	Хәрәкәтләнү күнегүләре		
23				Иҗади эш	2	Декорация ясау.		
24				Иҗади эш	2	Декорация ясау.		
25				Практик эш	2	Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау.		
26				Практик эш	2	Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау.		
27				Практик эш	2	Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау.		
28				Практик эш	2	Әсәрне сәхнәләштерү. Кимчелекләрне төзәтү.		
29				Практик эш	2	Әсәрне сәхнәләштерү. Кимчелекләрне төзәтү.		
30				Практик эш	2	Әсәрне сәхнәләштерү. Кимчелекләрне төзәтү.		
31				Практик эш	2	Әсәрне сәхнәләштерү. Кимчелекләрне төзәтү.		
32				Практик эш	2	Әсәрне сәхнәләштерү. Кимчелекләрне төзәтү.		
33				Чыгыш ясау	2	Тамашачылар алдында чыгыш ясау.		Спектакл

								ь кую
34				Чыгыш ясау	2	Тамашачылар алдында чыгыш ясау.		
35				Чыгыш ясау	2	Тамашачылар алдында чыгыш ясау.		Ачык дәрес
IV					**8**	**Халык уеннары**		
36				Рольлеуен	2	Рольлеуеннар.		
37				Рольлеуен	2	Җырлы-биюле уеннар.		
38				Ярыш-уен	2	Такмакәйтешлеуеннар.		ярыш
39				Практик эш	2	Җитезлеккә уеннар өйрәнү.		
V.					**60**	**А.Алишның “Ил гизүчеләр һәм хәйлә сөючеләр”**		
40				Практик эш	2	Яңа әсәр сайлау.Әсәр белән танышу. А.Алишның “Ил гизүчеләр һәм хәйлә сөючеләр”әкияте		
41				Практик эш	2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.		
42				Практик эш	2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.		
43				Практик эш	2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.		
44				Практик эш	2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.		
45				Практик эш	2	Сәнгатьлеукубуенчаэш.		
46				Практик эш	2	Сәнгатьлеукубуенчаэш.		
47				Практик эш	2	Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау. Зәлилә ролен башкаручы артистлар белән эш.		
48				Практик эш	2	Елтыр ролен башкаручы артист белән эш.		
49				Практик эш	2	Көяз ролен башкаручы артист белән эш.		
50				Практик эш	2	Тәртипсез малайлар ролләрен башкаручы артистлар белән эш.		

51				Иҗади эш	2	Декорация ясау.		
52				Иҗади эш	2	Декорация ясау.		
53				Иҗади эш	2	Декорация ясау.		
54				Иҗади эш	2	Декорация ясау.		
55				Практик эш	2	Әсәрне сәхнәләштерү. Кимчелекләрне төзәтү.		
56				Практик эш	2	Әсәрне сәхнәләштерү. Кимчелекләрне төзәтү.		
57				Практик эш	2	Әсәрне сәхнәләштерү. Кимчелекләрне төзәтү.		
58				Практик эш	2	Әсәрне сәхнәләштерү. Кимчелекләрне төзәтү.		
59				Практик эш	2	Әсәрне сәхнәләштерү. Кимчелекләрне төзәтү.		
60				Практик эш	2	Әсәрне сәхнәләштерү. Кимчелекләрне төзәтү.		
61				Практик эш	2	Әсәргә җырлар өйрәнү		
62				Практик эш	2	Әсәргә җырлар өйрәнү		
63				Практик эш	2	Биюләр өйрәнү		
64				Практик эш	2	Биюләр өйрәнү		
65				Иҗади эш	2	Киемнәрәзерләү. Сәхнәдәчыгышясаугаәзерлек.		
66				Иҗади эш	2	Киемнәрәзерләү. Сәхнәдәчыгышясаугаәзерлек.		
67				Иҗади эш	2	Киемнәрәзерләү. Сәхнәдәчыгышясаугаәзерлек.		
68				Чыгыш ясау	2	Тамашачылар алдында чыгыш ясау		Спектакль кую
69				Чыгыш ясау	2	Тамашачылар алдында чыгыш ясау		Иҗади концерт
VI					**36**	**«Г. Тукай – безнең яратканшагыйребез»**		
70					2	«Г. Тукай – безнең яраткан шагыйребез»әдәби-музыкаль кичәсе белән таныштыру.		
71				Практик эш	2	Сценарий белән таныштыру.Рольләрне бүлү.		
72				Практик эш	2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.		

73				Практик эш	2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.		
74				Практик эш	2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.		
75				Практик эш	2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.		
76				Практик эш	2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.		
77				Практик эш	2	Бәйрәм өчен атрибутлар ,костюмнар әзерләү		
78				Практик эш	2	Бәйрәм өчен атрибутлар ,костюмнар әзерләү		
79				Практик эш	2	Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау		
80				Практик эш	2	Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау		
81				Практик эш	2	Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау		
82				Практик эш	2	Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау		
83				Практик эш	2	Әсәр өчен яңа җыр өйрәнү		
84					**2**	Әсәрне сәхнәләштерү. Кимчелекләрне төзәтү		
85				Практик эш	**2**	Әсәрне сәхнәләштерү. Кимчелекләрне төзәтү		
86					2	Әсәрне сәхнәләштерү. Кимчелекләрне төзәтү		
87				чыгыш ясау	2	Тамашачылар алдында чыгыш ясау		Сп. кую
VII					**22**	**Ш.Фәрхетдинов “Шифалы су”спектакле**		
88				Практик эш	2	Ш.Фәрхетдинов “Шифалы су”спектакле белән танышу.		
89				Практик эш	2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.		
90				Практик эш	2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.		
91					2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.		
92				Практик эш	2	Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау		
93				Практик эш	2	Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау		

94				Практик эш	2	Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау		
95				Практик эш	2	Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау		
96				Практик эш	2	Декорация ясау.		
97				Практик эш	2	Әсәрне сәхнәләштерү. Кимчелекләрне төзәтү		
98				чыгыш ясау	2	Тамашачылар алдында чыгыш ясау		Сп. кую
VIII					**4**	**Бәйрәмнәр**		
99				Әңгәмә	2	Татар халык бәйрәмнәре.		
100				Викторина	2	Йола бәйрәмнәре.		зачёт
IX					**14**	**Районыбыз талантлары белән танышу**		
101				Әңгәмә	2	Районнан чыккан язучылар һәмсәнгатьәһелләребеләнтаныштыруныдәвамитү.		
102				Практик эш	2	Татар халык шагыйре Г.Тукайныңшигырьләренуку, сәнгатьлеукукүнекмәләренүстерү.		
103				Фикер алышу	2	Туганягым – яшелбишек. Бүгенгекөнэкологикпроблемалар. Күзәтүләрбуенчафикералышу.		
104				Конкурс	2	Композиторларыбыз иҗатыбеләнтанышуныдәвамитү.		
105				Кызыклы кешеләр белән очрашу	2	Районыбызның данлыклы шәхесләре белән танышу		
106				Экскурсия	2	Районыбызныңтуганякмузеенасәяхәт		
107				Экскурсия	2	Кенәр балалар иҗат йортына экскурсия		Кон. дәрес
X					**2**	**Йомгаклау**		

108				викторина	2	Йомгаклау		